

Varðin

Hann hevur gingið á odda øll árini

SÍÐANI GAMLI TRÓNDUR Í GØTU VAR BYGDUR, HEVUR JÁKUP JACOBSEN, DUNGA-JÁKUP, SAMAN VIÐ TUMMASI THOMSEN, VERIÐ ODDAMAÐURIN Í RISAFYRITØKUNI Í GØTU

Árni Gregersen

Í dag er Varðin í Gøtu ein risafyrirøkka eftir føroyskum mætistokki og hon hevur heldur ongar figgarligar trupulleikar.

Bara í ár lupu 185 milljónir krónur av eftir at skatturin var goldin.

Men soleiðis hevur tað ikki verið alla tíðina. Mótbrekkan hevur ofta verið tung og fleiri ferðir hevur fyrirtøkan mestsum mist fótafestið.

Jákup Jacobsen hevur verið við øll árini síðani peningur í 1985 var savnaður saman til fyrsta skipið. Hann minnst í dag á, hvussu tungt tað mangan var at fáa alt at hanga saman.

- Ja, tey fyrstu árini vóru tey tyngstu. Tað er onki yvir at dylja og tá ið vit vóru bidnir um at koma í fútarættin, tí skipið skuldi á tvang: tá stóð nógv á, sigur hann í dag.

Tey vóru 16 fólk, sum settu pening í eitt partafelag, sum skuldi byggja nótaskipið og trolaran Trónd í Gøtu. Tilsamans 8,5 milljónir vóru fingnar til vega.

Skipið kom við í skipapakknum hjá Atla P. Dam, løgmanni, í áttatiárunum.

Tíðirnar vóru bjartar og svart-hjaufturin var nýggja tilfeingið, sum skuldi troytast.

- Vit hildu tað sá ljóst út at byrja við, sigur Jákup Jacobsen.

Ongantíð hevur hann sjálvur verið sómaður, men í áttatiárunum hevði hann egna byggifyritøku, sum hevði 12 mans í arbeiði.

Í nýggja felagnum vóru tað hann og Tummas Thomsen, sum vóru settir sum stjórar. Tummas Thomsen var í Noreg meðan Tróndur í Gøtu var bygdur og hevði eftirlit við arbeiðnum.

- Eg var har yvuri einar tvær ferðir, men tað var Tummas Thomsen, sum fylgdi við byggingini, sigur Jákup Jacobsen.

Sjálvur hevði hann rættulgia nógv at gera í sínari egna fyrirøku, men tá ið Tróndur í Gøtu var liðugur, fekk hann meira og meira at gera í nýggja felagnum.

- Eg sat marga náttina og arb-

Saman við Tummasi Thomsen hevur Jákup Jacobsen staðið á odda í felagnum

Ongantíð hevur hann sjálvur verið sómaður, men í áttatiárunum hevði hann egna byggifyritøku

eiddi. Ofta skuldi eg eisini geva tilboð uppá byggjarbeiðir, samstundis, sum eg fekk nógv meira at takast við sum stjóri í fyrirøkuni. Tað var hart, men eg var ungur, sigur hann smilandi í dag.

Mótbrekurnar

Serliga vóru tað seinastu árini í 80-unum, sum tað var tungt.

Svart-hjaufturin vísti seg ikki at vera tann gullæðr, sum roknað var við. Felagið stóð illa í tí og ferð eftir ferð stóð á at svara hvørjum sitt.

- Tummas Thomsen og eg máttu

hvørja ferð veita trygd, tá ið skipið skuldi bunkra. Annars fingur vit ikki olju og ágangurin frá svenska lánveitaranum, PF-Finans, var eisini ómetaliga stórur. Vit fingur teir at lata okkum sleppa undan tveimum avdrøgum, men tað munaði lítið – gav bert eina stokkuta freist, sigur Jákup Jacobsen.

Størsta hóttanin móti felagnum kom í 1988.

Tá hevði PK-Finans mist tolið og trúnað uppá sjálva verkætlanina. Og tá ið felagið ikki helt sínar skyldur var tað sent í fútarættin, har tað skuldi

koyrast á tvang.

- Hetta vóru sjálvandi tung boð, men tibetur skuldi sakførarin hjá PK-Finans uttanlands, so hann fekk fundin í fútarættinum útsettan í nakrar dagar, sigur Jákup Jacobsen.

Eigararnir høvdu fleiri ferðir tosað við Føroya Banka um lán, men higartil hevði svarið altíð verið negativt.

Áðrenn teir fóru á útsetta fundin í fútarættinum hildu teir, at teir skuldu royna einaferð afturat at tosa við Føroya Banka.

- Nú var støðan betri. Bankin segði, at megnaðu vit at veita trygd fyri

3,5 milljónum krónum afturat, so skuldi bankin saman við Realinum yvirtaka figgingina av Tróndi í Gøtu.

Fundurin í fútarættinum var avlýstur.

Niður í lön

Felagið og eigararnir høvdu gjørt nógv fyri at bjarga felagnum – eisini undan hesu ferðini á veg í fútarættin.

Tá einu ferðina lógu teir í Hanstholm. Tá kravdi svenski lánveitarin, at manningin fór niður í lön.

Eftir stuttar samráðingar jattaðu allir at fara niður í lön, so samlaði manningarparturin fór úr 20 niður í 16 prosent.

- Teir kravdu eisini, at annar av okkum báðum stjórunum fór at sigla við, heldur enn at vera stjóri. Eg hevði ongantíð siglt, meðan Tummas Thomsen er og var maskinmaður, so teir vildu, at hann skuldi fara at sigla aftur, skuldu teir framhaldandi figgja skipið, sigur Jákup Jacobsen.

Tummas Thomsen var við á fundinum og hoyrði sjálvur krøvini frá svenska lánveitaranum. Alt var tá sett so skarpt upp, at gøtumennirnir vóru um at missa Trónd í Gøtu til lánvejaran.

- Eg fór ein biltúr við Tummasi, har vit tosaðu um hvat bankin kravdi. Eg segði eisini, at vildi hann ikki tað, so fór eg eisini frá sum stjóri. Hetta var ein avgerð, sum hann mátti taka, sigur Jákup Jacobsen.

Tummas Thomsen tók við treytunum og fór at sigla.

- Soleiðis royndu vit at bjarga okkum úr ringastu knípunum, sigur Jákup Jacobsen.

Ringu tíðirnar í áttatiárunum eru sjálvandi vendar. Nú gongur væl – fyrirøkkan hevur yvir 300 fólk í starvi og 185 milljónir krónur lupu av í fjør.

- Jú, tað vóru harðar tíðir, men vit lærdu nógv. Vit brúktu sum minst av pengum og lærdu okkum at gera mest møguligt sjálvir umborð á skipunum og við reiðskapin. Tað gjørdi, at vit yvirlivdu og at vit nú fáa ein ágóða, sigur Jákup Jacobsen at enda.